

Program Toxické látky a odpady a Centrum pro podporu
občanů

Chlumova 17

130 00 Praha 3

tel. + fax (+420) 222 781 471

e-mail: toxic@arnika.org

**Ministerstvo životního prostředí ČR
odbor IPPC a posuzování vlivů na životní prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha 10**

V Praze, 10. srpna 2008

Věc: Vyjádření programu Toxické látky a odpady sdružení Arnika k doplněné dokumentaci o hodnocení vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, dle přílohy č. 4 „Modernizace spalovny průmyslových odpadů, provozovna Pardubice“ oznamovatele AVE CR odpadové hospodářství s.r.o.

Dne 21. července 2008 byla na internetových stránkách zveřejněna výše zmíněná doplněná dokumentace firmy AVE CZ zpracovaná Prof. Ing. Jaroslavem Hyžíkem, Ph.D. jako oprávněnou osobou.

Přestože oceňujeme přehledné vypořádání připomínek jednotlivých subjektů, i tentokrát musíme konstatovat, že předložená dokumentace nezohlednila v uspokojivé míře naše připomínky podané k původní dokumentaci a neobhájila v dostatečné míře potřebu výstavby spalovny. Naopak narostla o v zásadě proklamativní části, které nedokumentují v dostatečné míře vliv, jaký bude mít pro AVE CZ navržená spalovna na životní prostředí, a proto s navrženou modernizací spalovny

N E S O U H L A S Í M E .

I nadále proto platí i naše zásadní připomínky, že kapacita spalovny nebezpečných odpadů 20 tisíc tun ročně přesahuje nejen potřeby Pardubického kraje, ale i celé České republiky, kde je již v současnosti předimenzována kapacita spaloven nebezpečných odpadů a rovněž na tom, že záměr není jediným možným řešením cílů obecně závazné vyhlášky, kterou se vyhláší závazná část plánu odpadového hospodářství Pardubického kraje z 29. 4. 2004, a proto se domníváme, že se dokumentace měla zabývat srovnáním **více variant**, jež by zahrnovaly vyhodnocení či srovnání s jinými metodami předcházení vzniku a nakládání s nebezpečnými odpady, které by měla spalovna podle plánů firmy pálit.

Autor dokumentace má pravdu, že spalovna SPOVO v Ostravě rozšířila svoji kapacitu. Nemá však pravdu v tom, že využití kapacity spaloven v letech 2005 a 2006 podle dat na <http://www.chmi.cz/uoco/emise/> dokumentuje, že většina spaloven za uvedená období překračuje deklarovanou roční kapacitu. Součet deklarované kapacity spaloven je podle citovaného dokumentu 81609 tun za rok a v roce 2005 v nich bylo spáleno 47553,5 tuny odpadů, v roce následujícím pak 54323,5 tuny. Svoji kapacitu nenaplnilo 21 ze 32 spaloven ve statistickém přehledu. Uvedená statistika trpí jistě určitou nepřesností v obou směrech, ale i přes ni je zřejmé, že spíše většina spaloven nebezpečných odpadů svoji kapacitu nenaplnila.

To i přesto, že do konce roku 2004 muselo několik spaloven nebezpečných odpadů ukončit svůj provoz.

Stejně tak kulhá přímočarý argument opřený o statistiku nebezpečných odpadů vyprodukovaných v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Ani zdaleka všechny tyto odpady nebudou spalitelné. Stejně tak všechny odpady „předané oprávněné osobě“ v žádném případě nemusí končit na skládkách nebezpečných odpadů. Použití takovéto zjednodušené argumentace jen dokazuje absenci analýzy skladby nebezpečných odpadů, které mají dle předpokladů AVE CZ skončit ve spalovně.

Odkaz na přílohy č. 4 a 6 vypořádání, které hovoří o řešení situace anebo jejího popisu v jiných zemích anebo jinde v České republice, je sice zajímavý, ale nemůže suplovat potřebnou analýzu situace nakládání s nebezpečnými odpady a jejich skladby v Pardubickém kraji. Kromě toho: tisková zpráva Greenpeace hovoří o areálu, který vznikl v souvislosti se zamýšlenou, avšak nikdy nerealizovanou, stavbou spalovny odpadů. Blízko Milovic stojí spalovna nebezpečných odpadů v Lysé nad Labem, na jejímž výkazu odpadů lze mimo jiné dokumentovat nesrovnalosti ve vykazovaných množstvích odpadů převzatých v porovnání s výkazy některých firem, od kterých odpady přebírala anebo jim je předávala. Tedy nešvar, který autor správně kritizuje, avšak nedodává již, že může souviset i s firmami provozujícími spalovny odpadů.

V doplněné dokumentaci EIA autor vyjasnil fakt, že se z velké části nevztahuje na sklad odpadů, který má být podle něho vnímán jako oddělené zařízení. Analýzy rizik v příloze k dokumentaci však hovoří také o modernizaci skladu odpadů. **Proč tedy neprobíhá současně proces posouzení vlivů na životní prostředí na modernizaci skladu odpadů?**

Stále velká část našich **zásadních připomínek** podaných k oznámení a posléze k vrácené dokumentaci platí i pro dokumentaci doplněnou.

Předložená dokumentace opětovně neobsahuje anebo neřeší dostatečně:

- 1) Informace o jiných variantách řešení, tedy jiných variantách naplnění cílů plánu odpadového hospodářství Pardubického kraje, konkrétně o možnostech likvidace odpadů s obsahem PCB, o likvidaci biologicky rozložitelných komunálních odpadů, zajištění využití odpadních olejů (když spalovna je zařízení k likvidaci odpadů a nikoliv k jejich využití) atd.

Nesouhlasíme s vypořádáním naší připomínky autorem, protože dokumentace EIA by měla obsahovat zdůvodnění záměru z hlediska jeho prospěšnosti pro životní prostředí a potom je nutné zahrnout i srovnání s jinými technologiemi likvidace nebezpečných odpadů a metodami předcházení jejich vzniku. Z takového srovnání by bylo patrné, zda nejsou z hlediska ochrany životního prostředí šetrnější metody nakládání s nebezpečnými odpady nežli navrhovaná rekonstrukce spalovny.

Zpracovatel dokumentace by měl zdůvodnit potřebnost spalovny, což se nestalo. Pokud se podíváme na str. 12 – 14 dokumentace, na které odkazuje, pak narazíme například na nepodložené tvrzení týkající se řešení starých ekologických zátěží v Synthesii: „Záměr modernizace spalovny vytváří předpoklady pro konečné odstranění těchto ekologických zátěží, proto bude celkový vliv provozu spalovny na životní prostředí výrazně pozitivní.“ Většina odpadů ze zátěží budou kontaminované zeminy. Likvidovat je ve spalovně je nesmysl již vzhledem k tomu, že po jejich spálení zůstane velký objem odpadů, které bude nutné uložit

na skládkách. Daleko vhodnější je kombinace různých metod s důrazem na chemické vyčištění zátěží, které umožní jejich využití v průmyslových oblastech. Lze se tak vyhnout i tvorbě nových perzistentních organických látek (POPs) při spalování například odpadů kontaminovaných PCB, DDT a dalšími POPs. Takto byla míněna i naše původní připomínka.

- 2) Informaci o tom, jak spalovna pomůže například zajistit sběr nebezpečných složek komunálního odpadu, když o sběru odpadů ani svozové oblasti spalovny nejsou v oznámení upřesňující informace.

Nutnost zajistit sběr nebezpečných složek komunálního odpadu citoval autor dokumentace jako jedno z odůvodnění pro rekonstrukci spalovny, a proto jsme vznesli tuto připomínku. Na konci sběru nebezpečných odpadů může bez problémů navazovat i jiný způsob likvidace nebezpečných vlastností těchto odpadů – viz naši předchozí připomínku. Autor zřejmě nepochopil, že naše připomínky vychází z jeho vlastní argumentace na straně 15 dokumentace, kde tvrdí, že modernizace spalovny napomáhá mimo jiné naplnit i následující body POH:

Číslo cíle	3.1.2.1
Název cíle	Zajistit sběr nebezpečných složek komunálního odpadu
Indikátor	Podíl nebezpečných složek komunálního odpadu ve sběrném systému
Cílová hodnota	50% výskytu do roku 2005, 75% výskytu do roku 2010

Číslo cíle	3.1.4.2.1
Název cíle	Zajistit sběr a využití odpadních olejů a zvyšovat množství zpětně odebraných odpadních olejů
Indikátor	Podíl využitých odpadních olejů z ročního množství uvedeného na trh
Cílová hodnota	38% hmotnostních do roku 2006, 50% hmotnostních do roku 2012

Číslo cíle	3.1.4.4.1
Název cíle	Zvýšit využití kalů čistíren odpadních vod (ČOV) zejména v zemědělství, pro rekultivace, kompostování a výrobu alternativních paliv
Indikátor	Podíl využitých kalů ČOV
Cílová hodnota	Není kvantifikace

Uvedené body jsou jen příkladem těch, které spalovna naplnit nepomůže.

- 3) Konstatování autora, že „mezideponie není součástí spalovny“ nás utvrdilo v přesvědčení, že by neměl být povolen provoz spalovny bez řádného zakrytého skladu nebezpečných odpadů se zajištěným zachytem úniků těkavých organických látek. Měli jsme tím na mysli úniky do ovzduší, které nejsou v dokumentaci nijak hodnoceny a jejich měření či vyhodnocení nefiguruje ani v doplněných podkladech. Za dobu dopracování dokumentace mělo AVE CZ možnost takové měření zadat a doložit je. V dokumentaci tudíž i nadále chybí **doklad měření možných úniků těkavých organických látek**. Znovu proto konstatujeme, že provozovatel spalovny

v Lysé nad Labem také zaručoval, že obaly na nebezpečné odpady budou těsné a že je nekrytá plocha zabezpečená proti únikům. Také měl schválený provozní řád. Nicméně pokuty udělené Českou inspekcí životního prostředí i fotodokumentace svědčí o něčem jiném. S navrženým řešením bez skladu pro odpady s potenciálním únikem těkavých organických látek, pro odpady s obsahem PCB a zvláště odděleného a zabezpečeného skladu pro odpady ze zdravotnictví **na základě zkušeností s provozem obdobných zařízení zásadně nesouhlasíme**. Ani sofistikovanější sklad Synthesie neřeší námi zmíněné problémy. A věřit tomu, že zdravotnické odpady nebudou skladovány, jak se tvrdí v dokumentaci na str. 23, na základě zkušeností z jiných spaloven odpadů nelze.

- 4) Informace o likvidaci polybromovaných sloučenin typu bromovaných zpomalovačů hoření a vzniku polybromovaných dibenzo-p-dioxinů a dibenzofuranů (PBDD/F) a rovněž informace o obsahu dioxinům podobných polychlorovaných bifenyly (dioxin-like PCBs) v emisích ze spalovny.

Samotné konstatování, že „*provozní podmínky umožňují s dostatečnou rezervou splnit podmínky pro úplnou termicko-oxidační destrukci všech organických látek*“ nemůžeme bez doložených výsledků měření emisí námi výše zmíněných látek z podobného zařízení brát jinak, než jako vyjádření víry autora. Na naší připomínce trváme vzhledem ke vzrůstající důležitosti vzniku polybromovaných dibenzo-p-dioxinů a dibenzofuranů s narůstajícím množstvím bromovaných organických sloučenin v odpadech. Žádali jsme, aby autorovo tvrzení bylo doloženo výsledky měření ze srovnatelného zařízení. To se nestalo. Fakt, že Česká republika ratifikovala Stockholmskou úmluvu, nijak nezaručuje to, že nebudou množství bromovaných organických sloučenin v odpadech růst. V případě doplnění některých bromovaných sloučenin na seznam látek podléhajících úmluvě právě naopak samotné plnění povinností vyplývajících ze Stockholmské úmluvy povede k nárůstu perzistentních bromovaných látek v odpadech. Zatím jsou na seznamu látek podléhajících úmluvě jen látky chlorované.

Autor nemá pravdu, když tvrdí, že „*uvedené odpady nejsou uvedeny v seznamu energeticky využívaných látek ve spalovně nebezpečných odpadů*“ v příloze č. 6 Dokumentace EIA. Brom sice není explicitně v názvech kategorií odpadů, ale to neznamená, že v nich uvedené látky nejsou. Bromované zpomalovače hoření se používají v řadě průmyslových odvětví (včetně textilního, plastikářského či dřevozpracujícího průmyslu, jako přísady do barev anebo v nábytkářství) a stabilní bromované látky mohou být přítomny i v odpadech z chemického průmyslu. Stejná připomínka se vztahuje i na stabilní fluorované sloučeniny, i když tento problém nejspíš nebude mít takový rozsah jako v případě sloučenin bromovaných.

- 5) Z připomínky vztahující se na: „*upřesnění skladby odpadů z provozu spalovny z hlediska obsahu těžkých kovů a perzistentních organických látek (POPs) a opatření, která zabrání k únikům těchto látek do životního prostředí,*“ platí i nadále její část ohledně POPs.

Jsme rádi za upřesnění, co se týče obsahu těžkých kovů ze spalovny v Simmeringer Heide, i když je otázkou, do jaké míry je toto zařízení srovnatelné s tím, které má vyrůst v Pardubicích. V případě POPs autor uvádí údaje pouze pro spalování komunálních odpadů, které se mohou významně lišit od těch, které budou platit pro spalování nebezpečných odpadů. V odpadech z čištění spalin ze spaloven nebezpečných odpadů se zjistily vyšší koncentrace POPs než u spaloven komunálních odpadů (viz přiloženou studii „After

Incineration The Toxic Ash Problem“ v elektronické verzi na CD). Bilance POPs v odpadech či podklady pro její výpočet pro spalovnu v Pardubicích tak stále chybí.

- 6) Tuto připomínku autor nejspíš nepochopil, neboť se neseznámil s dokumentem v ní citovaném, a proto ji opakujeme: „*Posouzení záměru z hlediska mezinárodních úmluv – konkrétně z hlediska Stockholmské úmluvy a její Směrnice o nejlepších dostupných technikách a nejlepších postupech z hlediska životního prostředí (BAT/BEP Guidelines dostupné na <http://www.pops.int>), která byla schválena na 3. schůzce stran úmluvy počátkem května roku 2007 a spalovna by se jí v době svého případného provozu měla řídit.*“

Stockholmská úmluva sice nezakazuje výstavbu spaloven odpadů, ale jednoznačně požaduje, aby u nových zařízení byl kladen důraz na zvolení takových technologií, které předcházejí vzniku perzistentních organických látek (POPs) vznikajících jako nezamýšlené vedlejší produkty podle Přílohy C Stockholmské úmluvy, tedy dioxinů (PCDD/F), polychlorovaných bifenyly (PCB) a hexachlorbenzenu (viz výňatek anglického textu z BAT/BEP Guidelines Stockholmské úmluvy v příloze 1 k našemu vyjádření ze 20. 2. 2008). Všechny tři vyjmenované skupiny látek při spalování odpadů vznikají. Dokumentace na naši připomínku nereaguje, protože i nadále chybí posouzení záměru z hlediska Stockholmské úmluvy, která je odlišná od LRTAP konvence a jejího POPs protokolu. Rovněž BAT/BEP Guidelines se liší od BREFu, o kterém se zmínil autor ve vypořádání naší připomínky v původní dokumentaci. Tato připomínka je relevantní i pro doplněnou dokumentaci.

Autor sice odkazuje na obecné pojednání o Stockholmské úmluvě a dále argumentuje daty pro spalovny komunálních odpadů, ale **nijak nesrovnal zamýšlený projekt spalovny s BAT/BEP Guidelines Stockholmské úmluvy**, přestože tento dokument měl v příloze k našim připomínkám.

- 7) Bilanci množství odpadů, které bude spalovna spalovat, v Pardubickém kraji, případně v zamýšlené svozové oblasti, která ovšem není v oznámení definována.

Náš požadavek v této připomínce trvá, protože reakce autora je opřena spíše o přání. Bilance, kterou dokládá ve výňatku ze Zprávy o životním prostředí ČR 2006, je v rozporu s tvrzením autora o narůstajících objemech skladovaného a sládkovaného odpadu. Podle Tab. 7 Způsoby nakládání s nebezpečnými odpady v citovaném výňatku naopak podíl skladovaného a sládkovaného nebezpečného odpadu klesá. Další část polemiky s tvrzeními autora dokumentace na toto téma je již v úvodní části našich připomínek. Navíc nijak nereagoval na naše dotazy: „*Chce snad autor skutečně tvrdit, že spalovna bude likvidovat 100 tisíc tun nebezpečných odpadů ze skládek v okolí Semtína? Kolik z nich jsou zeminy? Jaké množství odpadů a jakého složení ve spalovně pak zbude po spálení kontaminovaných zemín?*“ **Kapacita 20 tisíc tun za rok pro plánovanou spalovnu není ani v doplněné dokumentaci zdůvodněna.**

- 8) Vyhodnocení zatížení vodoteče Velká Strouha a jejích sedimentů nebezpečnými látkami po spuštění spalovny (k tomu je nutné uvést koncentrace těchto škodlivin ve vodoteči a jejích sedimentech v současné době).

Příspěvek k zátěži v profilu Valy z hlediska množství vypouštěných emisí se nám i nadále jeví podle dostupných dat jako značný. Ani doplněná dokumentace se s ním vůbec nevypořádává. Podle údajů ČHMÚ a Národní referenční laboratoře pro POPs byla několikrát denním

měření zjištěna v roce 2004 koncentrace 7,3 fg I-TEQ/l. **Příspěvek spalovny ke znečištění povrchových vod dioxiny** se dle dokumentace (str. 94) pohybuje mezi 3 – 46 fg I-TEQ/l, a je tedy ve srovnání se zjištěnou hodnotou v tomto profilu v roce 2004 značný. I kdybychom uvažovali pro stávající stav v profilu Valy hodnoty pohybující se v řádu desítek fg I-TEQ/l, běžné pro jiné profily na Labi, stále se jedná o značné navýšení. Skutečné provozní hodnoty uvedené autorem v reakci na naši připomínku (tedy 200 až 5000 fg I-TEQ/l ve vypouštěných odpadních vodách) nejsou přepočteny na příspěvek v profilu Valy. Je sice hezké, že jsou pod limity stanovenými pro spalovny odpadů, ale nic to nevypovídá o skutečném příspěvku k zátěži znečištění v Labi i proto, že neuvádí referenční hodnoty ze zařízení srovnatelného s tím, které má stát v Pardubicích. Odvolávání se na to, „že nejsou překročeny imisní standardy ukazatelů přípustného znečištění povrchových vod“ není v případě koncentrací PCDD/F relevantní, když pro ně žádný imisní limit v povrchových vodách neplatí.

- 9) Autor dokumentace ji nedoplnil o žádné nové studie, a proto trváme i na naší připomínce týkající se možného dopadu havárií: *„Rizika pro životní prostředí a zdraví lidí plynoucí z možných havárií. Na základě zkušeností s podobnými haváriemi u jiných spaloven nelze souhlasit s konstatováním, že dopady provozu spalovny i za nestandardních stavů neovlivní bezprostřední okolí spalovny.“* Doplnujeme ji o poukaz na to, že pro případ exploze spalovny nepočítá s možným přenosem na sousední sklad nebezpečných odpadů.

Na této připomínce jsme trvali a dokumentovali ji seznamem havárií u spaloven odpadů v České republice v příloze 2. k našim připomínkám ze 20. února 2008. Jak je vidět, v některých případech došlo k explozi a zničení části spalovny anebo celého provozu. Takovéto nebezpečí nelze odbýt konstatováním, že případné havárie nemohou ovlivnit širší okolí, když je zřejmé, že mohou.

Pokud bychom připomínkovali výstavbu či modernizaci skládky, určitě bychom poukázali na možnost jejich požáru. Vůbec je nezamlčujeme, jak nám autor dokumentace podsouvá, nemáme k tomu žádný důvod.

Závěrečné konstatování ve vypořádání této naší připomínky, že „modernizované zařízení je v souladu se Stockholmskou úmluvou“ jednak vůbec nesouvisí s touto připomínkou, a jednak není podloženo srovnáním se směrnici BAT/BEP zmíněné úmluvy. Tomu je však věnována jedna z předcházejících připomínek.

Další připomínky:

a) K reakci na naši připomínku ze 20. 2. 2008, která zněla: „Autor dokumentace se pokusil o doplnění znalostí veřejnosti zařazením kapitoly „Dioxiny a furany“ na str. 132 – 139. V této kapitole se však dopouští značných nepřesností a zkreslujících srovnání, ať už z neznalosti či záměrně. Uvádí například, že „Ke znečištění ovzduší PCDD/F přispívá i automobilová doprava výfukovými plyny, a to zejména z motorů užívajících olovnatý benzin (do něhož je přidáván dichloretan). Naftové motory produkují méně PCDD/F než benzinové. Ve Švédsku bylo celkové množství PCDD/F vylučované do ovzduší z automobilové dopravy odhadnuto na 10 - 100 g TEQ za rok“. Srovnání se současným stavem ovšem není přesné už proto, že v České republice se již olovnatý benzin s chlorovanými vynašeči v podstatě nepoužívá. Nejnovější odhad emisí dioxinů z dopravy v ČR byl publikován v aktualizované Inventarizaci POPs počátkem tohoto roku. Výňatek z této aktualizace byl v příloze 3. k našemu vyjádření ze 20. 2. 2008. Vyplývá z něj, že příspěvek dopravy k celkovým emisím dioxinů o něco

přesahuje 200 mg I-TEQ za rok. Spalovna i po modernizaci má vyprodukovat 18 mg těchto látek za rok. Podstatné je, že **hlavní problém dnes již nepředstavují emise do ovzduší, ale obsah dioxinů v odpadech produkovaných spalovnami**, kterému se autor dokumentace v podstatě vyhýbá.

Rovněž použitý odhad emisí dioxinů v ČR z roku 1999 je zastaralý. Na straně 14 „Zprávy o životním prostředí České republiky v roce 2006“ jsou aktuální odhady celkových emisí POPs do ovzduší. Pro dioxiny se odhad pro poslední roky pohybuje na úrovni zhruba 180 g I-TEQ za rok a nikoliv téměř 500 g I-TEQ, jak se uvádí v dokumentaci. **Ovšem opět se jedná pouze o úniky těchto látek do ovzduší nezahrnující informace o jejich obsahu v odpadech a odpadních vodách.**

Autor dále konstatuje, že se u dioxinů „*Dosahuje spálení až na 99,9999 %. Emise PCDD/F zde mohou být spolehlivě sníženy ke zdravotně nevýznamným úrovním. Na rozdíl od místně vytápěných domácností, kde systém spalování nedoznal žádných.*“ Do tohoto výpočtu nejsou zjevně započteny všechny toky, včetně dioxinů v odpadních vodách a zbytcích ze spaloven, především v popílcích či jiných odpadech z čištění spalin.“

Ve vypořádání připomínek autor připouští použití zastaralých údajů. Zároveň však tvrdí, že „nakládání se zbytkovými látkami (myšleno ze spaloven) zajistí, že původní škodliviny obsažené v těchto odpadech nebudou působit na životní prostředí ani na život populace.“ Dále pak uvádí, že budou pak ukládány na skládkách. Pomíjí jejich obsah v odpadních vodách, ale zároveň má pokřivenou definici životního prostředí, z něhož vylučuje skládky odpadů. Ani způsob nakládání s tzv. zbytkovými látkami z autorem často zmiňované spalovny komunálních odpadů v Liberci nezajistil to, že nepůsobí na životní prostředí ani na život populace. Je celkem logické, že se majitelé spaloven ve snaze ušetřit peníze za ukládání odpadů na skládkách pokoušejí překlasifikovat tyto odpady na „ostatní“ a ty potom použít do směsí certifikovaných jako výrobky. V dokumentaci se tento příklad neuvádí a je svým způsobem extrémní, ale chceme na něm dokumentovat nutnost postihnout toky POPs ve všech výstupech ze spaloven (a nejen z nich). Ostatně vyžaduje to i Stockholmská úmluva.

b) S naší následující připomínkou ke svému původnímu tvrzení reaguje autor ve vypořádání zcela neodpovídajícími poukazy na obecné dokumenty a v zásadě se pokouší zakrýt skutečnost, že zpochybňuje nebezpečnost dioxinů. Naši původní připomínku proto opakujeme: „Problematiku dioxinů nadále bagatelizuje tvrzením, že „Zdravotní účinky nepatrných stop PCDD/F, obvyklých v životním prostředí, nejsou známé. Usuzuje se na ně nepřímo jednak podle toxicity vyšších dávek u pokusných zvířat, jednak z nahodilých případů, kdy v důsledku mimořádných okolností došlo k expozici lidí vysokým dávkám PCDD/F.“ V rozporu s tímto tvrzením jsou sledování vývoje nervové soustavy a celkového vývoje u dětí, jejichž matky byly vystaveny zvýšeným koncentracím dioxinů a nikoliv v důsledku mimořádných okolností. Například jde o tuto studii: Hestien J.I. Vreugdenhil, Froukje M. E. Slijper, Paul G.H. Mulder, and Nynke Weisglas-Kuperus: Effects of Perinatal Exposure to PCBs and Dioxins on Play Behavior in Dutch Children at School Age. Environmental Health Perspectives Volume 110, Number 10, October 2002 (viz také <http://www.ehponline.org/docs/2002/110pA593-A598vreugdenhil/abstract.html>).“

c) Autor se snaží říci, že slova „zastaralé“ a „z minulého období“ nemají stejný význam v komentáři k naší připomínce, že „zjevně vychází ze zastaralých informací o dioxinech“.

d) I nadále trváme na svém nesouhlasu s tvrzením, že „... lze konstatovat, že nedojde k ovlivnění jakosti povrchových vod provozem modernizované spalovny průmyslových odpadů.“ (v dokumentaci na str. 144), a to již vzhledem k nárůstu koncentrace dioxinů ve vodách, jak dokládáme výše. Autor ani v doplněné dokumentaci nedoložil, že příspěvek k zátěži vod bude „marginální“, jak tvrdí.

e) Souhlasíme sice s autorem, že nebezpečné odpady a látky není možné stále sládkovat nebo skladovat a hromadit. Ale zároveň nejsme přesvědčeni o tom, že jejich spalování je tím pravým z hlediska dopadů na životní prostředí nejpříjemnějším řešením. Autor pomíjí předcházení vzniku nebezpečných látek, stejně jako jiné fyzikální a chemické způsoby nakládání s nebezpečnými odpady, respektive likvidace jejich nebezpečných vlastností.

Proto trváme na tom, že ani doplněná dokumentace se nevyrovnává s naší připomínkou: *„Celkový objem zbytkových odpadů 34 - 41% ve srovnání s původní hmotností je velice vysoký a žádáme proto srovnání, zda jej nelze dosáhnout i k životnímu prostředí šetrnějšími metodami nežli je spalování nebezpečných odpadů. Uvedená míra redukce likvidovaných odpadů odpovídá tomu, že by v provozu byly mimo jiné spalovány i kontaminované zeminy, které lze ovšem vyčistit od kontaminace jinými metodami šetrnějšími k životnímu prostředí a rovněž efektivnějšími.“* Ani ona totiž neuvádí srovnání, zda nelze dosáhnout stejné redukce objemu odpadů ve srovnání s původní hmotností i k životnímu prostředí šetrnějšími metodami. Jedině na základě takového srovnání lze posoudit, zda je rekonstrukce spalovny z hlediska ochrany životního prostředí nejvhodnější variantou řešení.

f) V reakci na naši připomínku ke:

- str. 34 – *„přestože je podstatné, jaké koncentrace dioxinů (PCDD/F) budou na výstupu po čištění spalin, údaj o maximální hladině 10 ng/m³ (předpokládáme, že jde o hodnotu v I-TEQ) na výstupu z kotle se nám zdá podhodnocená vzhledem k tomu, jaké hodnoty byly měřeny na výstupu ze spaloven nebezpečných odpadů bez stupně k čištění dioxinů v minulosti (až 134 ng I-TEQ/m³);“* autor dokumentace uvádí protokol z autorizovaného měření na spalovně v roce 2002, kdy nebyl instalován žádný filtr ke snížení látek typu PCDD/F, kdy byly naměřeny tyto látky v řádu jednotek ng I-TEQ/m³. Ovšem měření na výstupu z komína za filtry, byť ne na zachycování dioxinů je něco jiného, než měření na výstupu z kotle!

g) Reakce autora na zařazení přílohy týkající se dopravy a POPs je nepochopením, proč jsme tuto přílohu zařadili. Dokumentovala, jak se mýlí ve svých tvrzeních o dioxinech. Jeho reakce zjevným omylem.

h) Protože se jedná o modernizaci zařízení, které bylo delší dobu odstaveno, nesouhlasíme s konstatováním, že se nepředpokládají nepříznivé psychosociální účinky. Jeho opětovné uvedení do provozu s sebou nese nepříznivé psychosociální účinky a bylo by lepší je vyjmenovat a vyrovnat se s nimi, nežli je popírat.

Závěr

Jak dokládáme na vypořádání s našimi připomínkami, **doplněná dokumentace neobsahuje dostatek údajů a analýz, které by opravňovaly ke konstatování, že „Celkový vliv provozu spalovny na životní prostředí bude tedy výrazně pozitivní“.** S tímto tvrzením zásadně nesouhlasíme. Na řadě případů jsme doložili, že vliv provozu spalovny na životní prostředí bude negativní. Proto opakujeme svůj nesouhlas se záměrem modernizace spalovny.

S pozdravem za Arniku – program Toxické látky a odpady

RNDr. Jindřich Petrlík, vedoucí programu Toxické látky a odpady sdružení Arnika

a za Centrum pro podporu občanů sdružení Arnika

Martin Skalský

Příloha 1. Studie IPENU „After Incineration The Toxic Ash Problem“.